

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قانون شهرداریها
و
تشکیلات و وظایف شوراهها

نشر نوآور

تلفن: ۰۲۱۱۱۱۱۱۱۱
به اهتمام:
مهندس محمد عظیمی آقداش
مهندس محمد حسین حسن زاده

نشر یاسیا

عنوان قراردادی	عنوان و نام پدیدآور
عنوان و نام پدیدآور	عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر	مشخصات ظاهری
مشخصات ظاهری	شابک
شابک	وضعیت فهرست نویسی
وضعیت فهرست نویسی	موضوع
موضوع	موضوع
شناسه افزوده	شناسه افزوده
شناسه افزوده	رده بندی کنگره
رده بندی کنگره	رده بندی دیویی
رده بندی دیویی	شماره کتابشناسی ملی
شماره کتابشناسی ملی	

قانون شهرداریها و تشکیلات و وظایف شوراهای

به اهتمام: مهندس محمد عظیمی آقداش، مهندس محمدحسین حسنزاده
ناشر: پارسیا
شمارگان: ۶۰۰ نسخه
مدیر تولید: محمدرضا نصیرنیا
نوبت چاپ:
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۱۰-۰۲-۰

پارسیا
نشر پارسیا

نمایشگاه دائمی و مرکز بخش:

نوآور: تهران - خ انقلاب، خ فررررزی، خ شهدای زاندارمری نرسیده به خ دانشگاه ساختمان ایرانیان،

پلاک ۵۸، طبقه دوم، واحد ۶

تلفن: ۶۶۴۸۴۱۸۹ - ۰۹۱۲۶۰۶۲۳۸۳

فروشگاه ۱: تهران خ انقلاب، نش خ ۱۲ فروردین پلاک ۱۳۱۰، کتابفروشی الیاس تلفن: ۶۶۹۵۵۸۷۸ - ۶۶۴۰۵۰۸۴

فروشگاه ۲: تهران خ انقلاب، بین خ ۱۲ فروردین و اردیبهشت، پلاک ۱۳۱۲، کتابفروشی صانعی تلفن: ۶۶۴۰۹۹۲۴ - ۶۶۴۰۵۳۸۵

فروشگاه ۳: تهران خ انقلاب، مقابل دانشگاه تهران، جنب بانک ملت، پلاک ۱۲۱۲، کتابفروشی گوتنبرگ تلفن: ۶۶۴۱۳۹۹۸ - ۶۶۴۰۲۵۷۹

فروشگاه ۴: اصفهان، م انقلاب، خ چهار باغ عباسی ابتدای خ سید علی خان، کتابفروشی مهرگان تلفن: ۰۳۱۱۲۳۱۳۷۵۱

حق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

- قانون شهرداری‌ها
نظریات حقوقی در رابطه با قانون شهرداری‌ها
قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران
قانون تعاریف محدوده و حریم شهر، روستا و شهرک و نحوه تعیین آنها
پیوست شماره ۱ قانون تأسیس کتابخانه عمومی در تمام شهرها
پیوست شماره ۲ قانون نظارت در مصرف سهمیه فرهنگ از درآمد شهرداری‌ها
پیوست شماره ۳ قانون اصلاح ماده ۱۹ اصلاحی قانون کیفر عمومی
پیوست شماره ۴ قانون راجع به احداث و توسعه معابر و خیابان‌ها
پیوست شماره ۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران
قانون الحاقی یک بند به ماده ۳ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران
پیوست شماره ۶ ماده ۴ آیین‌نامه احداث بنا در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها
پیوست شماره ۷ قانون منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی...
پیوست شماره ۸ قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها
پیوست شماره ۹ قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی ...
پیوست شماره ۱۰ قانون مربوط به تملک زمین‌ها برای اجرای برنامه‌های شهرسازی
منابع و مأخذ

نشر نوآور

تلفن: ۲-۶۶۴۸۴۱۹۱

مصوب ۱۱ تیر ماه ۱۳۳۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی

فصل اول - در تأسیس شهرداری

ماده ۱- در هر محل که جمعیت آن حداقل به پنج هزار نفر بالغ باشد شهرداری تأسیس می‌گردد.

تبصره ۱- در هر نقطه که از نظر موقعیت و اهمیت تشکیل شهرداری ضرورت داشته باشد ولو جمعیت آن به پنج هزار نفر بالغ نشود وزارت کشور می‌تواند در آن محل دستور تشکیل انجمن و شهرداری بدهد و چنانچه پس از تشکیل شهرداری در نقاط مزبور ضمن عمل معلوم شود عوارض وصولی تکافوی هزینه شهرداری را نمی‌نماید و با در نظر گرفتن وضع اقتصادی و مالی محل برای اداره امور شهرداری درآمد جدیدی نمی‌توان تهیه نمود وزارت کشور مجاز است شهرداری این قبیل نقاط را منحل نماید.

تبصره ۲- در نقاطی که فقط در بعضی از فصول برقراری شهرداری لازم باشد برای فصل مزبور و همچنین برای چند محل که به یکدیگر نزدیک و جمعاً اقتضای تشکیل شهرداری داشته باشند می‌توان یک شهرداری تأسیس کرد.

ماده ۲- حدود حوزه هر شهرداری به وسیله شهرداری با تصویب انجمن شهر تعیین می‌شود و پس از موافقت شورای شهرستان و تصویب وزارت کشور قابل اجرا است.

ماده ۳- شهرداری دارای شخصیت حقوقی است.

فصل دوم - انتخابات انجمن شهر

فصل سوم- در تشکیل انجمن شهر^۱

فصل چهارم- وظایف انجمن شهر^۲

فصل پنجم- در انتخاب شهردار و معاون شهرداری^۳

فصل ششم- در وظایف شهرداری

ماده ۵۵- وظایف شهرداری به شرح ذیل است:

۱- ایجاد خیابان‌ها و کوچه‌ها و میدان‌ها و باغ‌های عمومی و مجاری آب و توسعه معابر در حدود قوانین موضوعه.

۲- تنظیف و نگاهداری و تسطیح معابر و انهار عمومی و مجاری آبها و فاضلاب و تنقیه قنوات مربوط به شهر و تأمین آب و روشنایی به وسایل ممکنه.

تبصره ۱- سد معابر عمومی و اشغال پیاده‌روها و استفاده غیرمجاز آنها و میدان‌ها و پارک‌ها و باغ‌های عمومی برای کسب و یا سکنی و یا هر عنوان دیگری ممنوع است و شهرداری مکلف است از آن جلوگیری و در رفع موانع موجود و آزاد نمودن معابر و اماکن مذکور فوق به وسیله مأمورین خود رأساً اقدام کند. در مورد دکه‌های منصوب قبل از تصویب این قانون شهرداری مکلف است نسبت به برداشتن آنها اقدام و چنانچه صاحبان این قبیل دکه‌ها ادعای خسارتی داشته باشند با نظر کمیسیون مقرر در ماده ۷۷ نسبت به جبران خسارات آنها اقدام کند ولی کسانی که بعد از تصویب این قانون اقدام به نصب دکه‌هایی در معابر عمومی کنند شهرداری موظف است رأساً و به وسیله مأمورین خود در برداشتن این قبیل دکه‌ها و رفع سد معبر اقدام کند و اشخاص مزبور حق ادعای هیچ‌گونه خسارتی نخواهند داشت.

تبصره ۲- احداث تأسیسات تولید و توزیع برق و تعیین نرخ آن در شهرها تا موقعی که وزارت آب و برق نیروی آن را تأمین نکرده است با موافقت قبلی وزارت آب و برق به عهده شهرداری است.

تهیه آب مشروب شهرها و تأمین وسایل توزیع و وضع مقررات مربوط به آن و همچنین

۱. طبق ماده ۹۲ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ ملغی شده است.

۲. طبق ماده ۹۲ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ ملغی شده است.

۳. طبق ماده ۹۲ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ ملغی شده است.

تعیین نرخ آب در شهرها به استثنای مواردی که سازمان‌های تابعه وزارت آب و برق عهده‌دار آن هستند با تصویب انجمن شهر به عهده شهرداری خواهد بود. این قبیل شهرداری‌ها می‌توانند با تصویب انجمن شهر و تأیید وزارت کشور تهیه آب مشروب و توزیع آن را به مؤسساتی که طبق اصول بهداشتی عمل نمایند واگذار کنند.

تبصره ۳- مؤسسات خیریه که تأمین آب شهرها را قبل از تصویب این قانون به عهده داشته‌اند و عملیات آنها مورد تأیید شهرداری محل و وزارت کشور باشد می‌توانند کماکان به کار خود ادامه دهند.

تبصره ۴- شهرداری مکلف است محل‌های مخصوصی برای تخلیه زباله و نخاله و فضولات ساختمانی و مواد رسوبی فاضلاب‌ها و نظایر آنها تعیین و ضمن انتشار آگهی به اطلاع عموم برساند.

محل‌های تخلیه زباله باید خارج از محدوده شهر تعیین شود و محل تأسیس کارخانجات تبدیل زباله به کود به تشخیص شهرداری خواهد بود. رانندگان وسایل نقلیه اعم از کندرو و یا موتوری مکلفند آنها را فقط در محل‌های تعیین شده از طرف شهرداری خالی نمایند.

مجازات متخلفین طبق ماده ۲۷۶ قانون کیفر عمومی^۱ تعیین می‌شود. در صورت تخلف مراتب هر بار در گواهینامه رانندگی متخلف قید و اگر ظرف یک سال سه بار مرتکب همان تخلف شود بار سوم به حداکثر مجازات خلافی محکوم و گواهینامه او برای یک سال ضبط می‌شود و در همان مدت از رانندگی ممنوع خواهد بود.

به تخلفات مزبور در دادگاه بخش رسیدگی خواهد شد.

۳- مراقبت و اهتمام کامل در نصب برگه قیمت بر روی اجناس و اجرای تصمیمات انجمن نسبت به ارزانی و فراوانی خواروبار و مواد مورد احتیاج عمومی و جلوگیری از فروش اجناس فاسد و معدوم نمودن آنها.

۴- مراقبت در امور بهداشت ساکنین شهر و تشریک مساعی با مؤسسات وزارت بهداشتی در آبله‌کوبی و تلقیح واکسن و غیره برای جلوگیری از امراض ساریه.

۵- جلوگیری از گدایی، واداشتن گدایان به کار و توسعه آموزش عمومی و غیره.

۱. ماده ۲۷۶ قانون مجازات عمومی مصوب ۱۳۰۴/۱۰/۲۳- نسبت به کلیه امور خلافی از قبیل عدم رعایت نظامات راجعه به بلدیة و نظمیه و صحیه، همچنین عدم رعایت نظامات راجعه به درشکه‌چی‌ها و شوferها و حفظ حیوانات و همچنین راجع به ولگردی و گدایی و فحاشی و استعمال الفاظ رکیکه در معابر عمومی و امثال آنها وزارت داخله نظامنامه لازمه تهیه نموده و مقررات آن پس از تصویب وزارت عدلیه به موقع اجرا گذاشته خواهد شد ولی در هر حال مجازاتی که به موجب نظامنامه مزبوره مقرر می‌شود نباید از یک روز حبس و سه قران غرامت کمتر و از یک هفته حبس و پنج تومان غرامت بیشتر باشد.

قانون شهرداری‌ها و تشکیلات و وظایف شوراهای / ۷

۶- اجرای تبصره ۱ ماده ۸ قانون تعلیمات اجباری^۱ و تأسیس مؤسسات فرهنگی و بهداشتی و تعاونی مانند بنگاه حمایت مادران و نوانخانه و پرورشگاه و درمانگاه و بیمارستان و شیرخوارگاه و تیمارستان و کتابخانه و کلاس‌های مبارزه با بیسوادگی و کودکان و باغ کودکان و امثال آن در حدود اعتبارات مصوب و همچنین کمک به این قبیل مؤسسات و مساعدت مالی به انجمن تربیت بدنی و پیشاهنگی و کمک به انجمن‌های خانه و مدرسه و اردوی کار.

شهرداری در این قبیل موارد و همچنین در مورد موزه‌ها و خانه‌های فرهنگی و زندان با تصویب انجمن شهر از اراضی و ابنیه متعلق به خود با حفظ مالکیت به رایگان و یا با شرایط معین به منظور ساختمان و استفاده به اختیار مؤسسات مربوط خواهد گذاشت.

تبصره ۱- تبصره ماده ۵ قانون نظارت در مصرف سهمیه فرهنگ^۲ از درآمد شهرداری‌ها مصوب ۱۳۳۴/۳/۲۸ به قوت خود باقی است.

تبصره ۲- تبصره ۵۹ قانون بودجه سال ۱۳۳۹ کل کشور^۳ به قوت خود باقی است.

۷- حفظ و اداره کردن دارایی منقول و غیرمنقول شهرداری و اقامه دعوی بر اشخاص و دفاع از دعوی اشخاص علیه شهرداری.

۸- برآورد و تنظیم بودجه و متمم بودجه و اصلاح بودجه و تفریح بودجه شهرداری و تنظیم پیشنهاد برنامه ساختمانی و اجرای آن پس از تصویب انجمن شهر یک نسخه از بودجه مصوب و برنامه ساختمانی به وسیله فرماندار یا بخشدار به وزارت کشور ارسال می‌شود.

۹- انجام معاملات شهرداری اعم از خرید و فروش اموال منقول و غیرمنقول و مقاطعه

۱. تبصره ۱ ماده ۸ قانون تعلیمات اجباری مصوب ۱۳۲۲/۵/۶- شهرداری‌ها مکلفند در حدود قوانین مربوطه در تهیه وسائل ساختمان مدارس و توسعه معارف طبق آیین‌نامه مخصوص با وزارت فرهنگ تشریک مساعی نمایند.

۲. تبصره ماده ۵ قانون نظارت در مصرف سهمیه فرهنگ از درآمد شهرداری‌ها مصوب ۱۳۳۴/۳/۲۸- چنانچه دولت و یا شهرداری مالک زمینی باشد که برای احداث ساختمان مدرسه بتوان از آن استفاده نمود باید آن را بلاعوض برای ساختمان فرهنگی منتقل نمایند.

۳. تبصره ۵۹ قانون بودجه سال ۱۳۳۹ کل کشور مصوب ۱۳۳۸/۱۲/۱۹- شهرداری‌ها با تصویب انجمن‌های شهر و در محل‌هایی که انجمن شهر نباشد شهرداری‌ها به قائم مقامی انجمن شهر و با تصویب وزارت کشور می‌توانند از اراضی متعلق به شهرداری آن مقدار که برای تأسیسات خیریه و درمانی مورد احتیاج شیر و خورشید سرخ و سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی می‌باشد به رایگان واگذار نماید مشروط بر آن که مؤسسات مزبور در این اراضی طرف دو سال مؤسسات عام‌المنفعه ایجاد نمایند و همچنین اراضی متعلق به شهرداری‌ها که در حال حاضر در تصرف شیر و خورشید سرخ و سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی است و در آن ساختمان‌هایی از طرف سازمان‌های مزبور بنا شده به ملکیت آنها واگذار می‌شود.

و اجاره و استیجاره پس از تصویب انجمن شهر با رعایت صلاح و صرفه و مقررات آیین‌نامه مالی شهرداری‌ها پیش‌بینی شده در این قانون.

۱۰- اهدا و قبول اعانات و هدایا به نام شهر با تصویب انجمن.

اعانات پرداختی به شهرداری یا مؤسسات خیریه از طرف وزارت دارایی جز هزینه قابل قبول اعانه دهندگان پذیرفته می‌شود و اعانه دهنده نسبت به مبلغ اعانه‌ای که داده است از مالیات بر درآمد معاف می‌باشد.

۱۱- نظارت و مراقبت در صحت اوزان و مقیاس‌ها.

۱۲- تهیه آمار مربوط به امور شهر و موالید و متوفیات.

۱۳- ایجاد غسلخانه و گورستان و تهیه وسایل حمل اموات و مراقبت در انتظام امور آنها.

۱۴- اتخاذ تدابیر مؤثر و اقدام لازم برای حفظ شهر از خطر سیل و حریق و همچنین رفع خطر از بناها و دیوارهای شکسته و خطرناک واقع در معابر عمومی و کوچه‌ها و اماکن عمومی و دالان‌های عمومی و خصوصی و پرکردن و پوشاندن چاه‌ها و چاله‌های واقع در معابر و جلوگیری از گذاشتن هر نوع اشیاء در بالکن‌ها و ایوان‌های مشرف و مجاور به معابر عمومی و دودکش‌های ساختمان‌ها که باعث زحمت و خسارت ساکنین شهرها باشد.

تبصره- در کلیه موارد مربوط به رفع خطر از بناها و غیره و رفع مزاحمت‌های مندرج در ماده فوق شهرداری پس از کسب نظر مأمور فنی خود به مالکین یا صاحبان اماکن یا صاحبان ادوات منصوب ابلاغ مهلت‌دار و متناسبی صادر می‌نماید و اگر دستور شهرداری در مهلت معین به موقع اجرا گذاشته نشود شهرداری رأساً با مراقبت مأمورین خود اقدام به رفع خطر یا مزاحمت خواهد نمود و هزینه مصروف را به اضافه صدی پانزده خسارت از طرف دریافت خواهد کرد.

مقررات فوق شامل کلیه اماکن عمومی مانند سینماها- گرمابه‌ها- مهمانخانه‌ها- دکاکین- قهوه‌خانه‌ها- کافه رستوران‌ها- پاساژها و امثال آن که محل رفت و آمد مراجعه عموم است نیز می‌باشد.

۱۵- جلوگیری از شیوع امراض ساریه انسانی و حیوانی و اعلام این‌گونه بیماری‌ها به وزارت بهداشت و دامپزشکی و شهرداری‌های مجاور هنگام بروز آنها و دور نگاهداشتن بیماران مبتلا به امراض ساریه و معالجه و دفع حیواناتی که مبتلا به امراض ساریه بوده و یا در شهر بلاصاحب و مضر هستند.

۱۶- تهیه مقررات صنفی و پیشنهاد آن به انجمن شهر و مراقبت در امور صحی اصناف و پیشه‌وران.

۱۷- پیشنهاد اصلاح نقشه شهر در صورت لزوم و تعیین قیمت عادلانه اراضی و ابنیه